

Control arqueològic dels treballs d'instal·lació de serveis del parc d'autocaravanes de Santa Maria de Can Terrers.

(La Garriga, Vallès Oriental)

Maig 2016

Nº Expedient:

470 K121 N-314-2016/1-15793

Jordi Chorén Tosar

Albert Castellà Fabré

ABANS. SERVEIS CULTURALS S.L.

c. Ventura Plaja 30-32, Àtic 1^a

08028 Barcelona

Tel.: 667 746 340 /637 794 864

ivansalvado.abans@gmail.com /jordichoren.abans@gmail.com

www.facebook.com/Abans

Coordinació projecte
Jordi Chorén Tosar

A handwritten signature in grey ink, consisting of several overlapping, horizontal, wavy lines that end in a small cross-like mark.

Direcció intervenció
Albert Castellà Fabré

A handwritten signature in black ink, featuring the name "Albert" in a cursive script, followed by a thick, horizontal, wavy line that underlines the signature.

A Barcelona, 08 de juliol de 2016

Índex

Fitxa tècnica	4
Motius de la intervenció	5
Localització	6
Marc geogràfic i geològic.....	7
Síntesi històrica i antecedents arqueològics	11
Elements protegits	13
Antecedents arqueològics	14
Metodologia	15
Desenvolupament dels treballs arqueològics	16
Conclusions i interpretació.....	17
Afectació arqueològica.....	18
Bibliografia.....	19
Annexos	21
Annex 1	22
Documentació fotogràfica	22
Annex 2	29
Planimetries	29
Índex de plànols	30

Fitxa tècnica

Nom de la intervenció	Treballs d'instal·lació de serveis del parc d'autocaravanes de Santa Maria de Can Terrers
Municipi	La Garriga
Comarca	Vallès Oriental
Coordenades UTM ETRS89	Inici: X: 440630.6 / Y: 4613478.0 Final: X: 440561.1 / Y: 4613366.0
Alçada	223-219m s.n.m.
Tipus de jaciment	Rural
Tipus d'intervenció	Preventiva
Tipus d'activitat	Control
Resultat de la intervenció	Negatiu
Cronologia	-
Dates de la intervenció	Del 09/05/2016 al 13/05/2016
Coordinador	Jordi Chorén Tosar
Arqueòleg director	Albert Castellà Fabré
Infografia	Markary García Álvarez
Propietari de la finca	Ajuntament de La Garriga
Règim jurídic de la finca	Públic
Promoció i finançament	Ajuntament de La Garriga
Superfície afectada	160 metres lineals
Protecció existent	Espai protegit pel PEPP de La Garriga amb la categoria de Jaciment.

Motius de la intervenció

Durant el mes de febrer de 2016, des de l'Ajuntament de La Garriga s'inicien els treballs de proposta i valoració de realització d'un pàrquing d'autocaravanes a una parcel·la situada a la banda sud del torrent de Malhivern, a l'oest de la carretera N-152a.

Donat que aquest indret es troba molt proper a diverses àrees de protecció de jaciments arqueològics, recollits pel Pla Especial de Protecció del Patrimoni de La Garriga (PEPP), evidenciant la forta ocupació humana d'aquesta àrea ja des de època romana, des de la regidoria de cultura de l'Ajuntament de La Garriga, es contactà amb l'empresa ABANS Serveis Culturals s.l., per tal que es faci càrrec dels esmentats treballs.

Concretament, els treballs objecte de control es redueixen a la realització d'una rasa per la instal·lació del servei d'aigua potable, que tindrà uns 160m de longitud, una amplada de 40cm i una profunditat de 60 cm.

La rasa transcorre dins els àmbits de protecció del *Veinat de Santa Maria del Camí* (Codi A70, Espai d'expectativa arqueològica/paleontològica) i de la *Necròpolis de la Vila romana de can Terrers* (Codi A54, Jaciment).

A més a més, tal i com també recull el PEPP, el seu traçat també es troba als límits de les àrees de protecció de la *Vila romana de can Terrers* (Codi A54, Jaciment), i el traçat hipotètic de la *Via romana* (Ausa-Barcino), que posteriorment evoluciona cap al camí ral medieval (Codi A44, Jaciment), els quals es podrien estendre per aquest sector.

Segons la normativa recollida al PEPP, les obres d'excavació que afectin el subsòl de les Zones de mínima expectativa arqueològica/paleontològica, requeriran la presència d'un arqueòleg/-loga professional, que controlarà el rebaix del subsòl. En el cas que apareguin restes arqueològiques i/o paleontològiques, caldrà actuar aplicant la Categoria 1, és a dir, emetent l'arqueòleg un informe avaluant els resultats i proposant les mesures d'actuació apropiades.

Les tasques de control arqueològic es van dur a terme sota la coordinació científica de l'arqueòleg Jordi Chorén Tosar, el mes de maig de 2016, tot assumint la direcció tècnica dels treballs l'arqueòleg Albert Castellà Fabré.

Localització

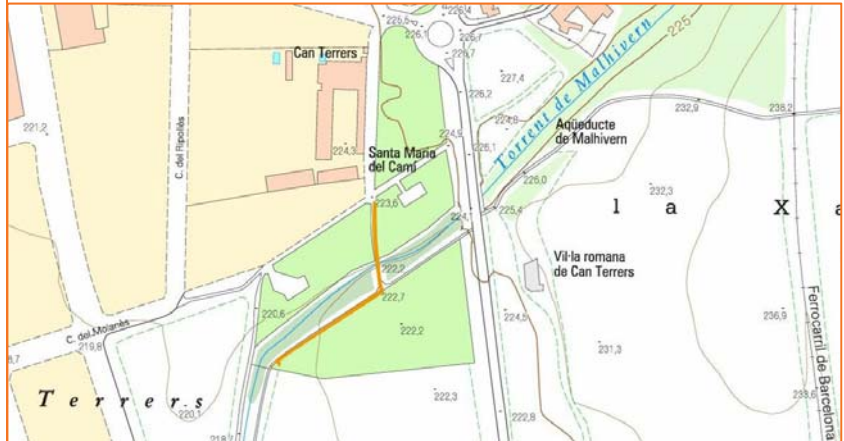

Fig. 1. Plànol topogràfic de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat, retocat. Basat en base topogràfica E: 1/5000

Fig. 2. Ortofotomapa de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat, retocat. Basat en base topogràfica E: 1/5000

Municipi	La Garriga
Comarca	Vallès Oriental
Context	Zona agrícola. Al sud del torrent de Malhivern i a l'oest de la ctra N152a, dins la parcel·la de Santa Maria de Can Terrers.
Coordenades UTM ETRS89	Inici: X: 440630.6 / Y: 4613478.0 Final: X: 440561.1 / Y: 4613366.0
Alçada	223-219m s.n.m.

Marc geogràfic i geològic

El municipi de La Garriga s'ubica a la comarca del Vallès Oriental, el qual queda englobat dins de la Depressió Prelitoral, entre la serralada litoral, al sud i sud-est, el massís del Montseny al nord-est, i les muntanyes de Sant Llorenç de Munt fins els Cingles de Bertí al nord i l'oest. La formació de gran part d'aquesta depressió, amb valls al·luvials fèrtils, correspon a dipòsits d'era quaternària i miocènica (veure fig. 3).

Cap al sud-oest, a l'àrea del riu Llobregat la depressió es fa més abrupta i menys fèrtil, convertint-se en una fossa tectònica encaixada entre una gran falla situada al nord, la qual passa per Olesa i Esparreguera, i una altra que voreja la serralada Litoral i segueix el curs de l'Anoia i la riera de Rubí. El Llobregat marxa perpendicularment a aquests conjunts, rebaixant les terres que uneixen el Vallès i el Penedès, al mateix temps que forma una plana al·luvial relativament àmplia (LLOPIS, 1943).

El jaciment es troba situat a l'aiguabarreig del riu Congost amb el riu Mogent, que, conflueix en el riu Besòs, i esdevé un dels eixos vertebradors de la comarca del Vallès. Aquests rius, juntament amb altres afluents com la Riera del Tenes, la riera de Cànoves, o la riera de Caldes, són terrasses fluvials que geològicament tenen conjunts de sediments amb graves, llïms i argiles que s'atribueixen a l'Holocè.

A la resta de la Depressió Prelitoral ens trobem amb argiles i gresos arsènics de formació miocènica que passen gradualment a argiles grogues i fosques cap al sud. Les arcoses són el producte de la meteorització, transport i sedimentació del granit de la Serralada Prelitoral. Litològicament, consisteix en abundants grans de quars, feldspats (completament caolinitzats) i, en menor proporció, miques. Presenten intercalacions de nivells conglomerics grisos amb

Era	Període	Època	Edat Absoluta (milions d'anys)		
CENOZOIC	Quaternari	Holocè	0,01	Plegaments alpins	
		Pleistocè	1,8 aprox		
	Terciari	Neogen	Pliocè		5,0
			Miocè		22,5
		Paleogen	Oligocè		37
	Eocè		55		
			Paleocè		65
MESOZOIC (Secundari)	Cretaci		141	Plegaments hercínians	
	Juràssic		195		
	Triàsic		230		
PALEOZOIC (Primari)	Permià		280	Plegaments hercínians	
	Carbonífer		345		
	Devonià		395		
	Silurià		435		
	Ordovicià		500		
	Cambrià		570		
PRE-CAMBRIÀ					

Fig. 3. Taula de les unitats cronoestratigràfiques, segons J.Nuet (RIBA, BOLÒS, PANAREDA, NUET, GONZÀLVEZ, 1979)

matriu sorrenca sense cimentar també de formació miocènica. Els còdols són de pissarra, quars, calcària, roques granítiques, quarsita i gres. Cap a la part superior disminueixen els còdols calcaris i augmenten els de pissarra i quars. La disposició sedimentària és en forma de canals, amb el contacte inferior erosiu i ondulat, i el pla superior pla, paral·lel i net. La direcció de l'aportació és N-S en sentit nord.

Les planes i valls que trobem arran de la Depressió Prelitoral es troben vertebrades per rius i rieres que fan d'aquestes terres zones fèrtils biològicament. Per tant, és fàcil comprendre perquè el poblament prehistòric d'aquesta zona es va concentrar a les valls i planes, ja que eren les úniques aptes per a una població estable del neolític fins al Bronze Final, que necessitava camps per al conreu i pastures per als ramats.

Aquestes regions foren àmpliament transitades en temps històrics, concretament durant l'època romana –Via Augusta i les seves desviacions cap a Barcino–, i a partir de l'edat mitjana, amb les vies ramaderes. Aquest Pla Prelitoral jugarà doncs un paper de primer ordre en aquest capítol de comunicacions, relegant-se a un segon nivell el Pla de Marina, poc apte per al trànsit degut a la seva relativa estretesa i la insalubritat de les seves terres.

Al sud ens trobem la Serralada Litoral que, geològicament, està formada de forma majoritària per granodiorites. Els minerals essencials que formen aquesta roca plutònica són: plagiòclasi, quars, biotita i ortosa. Es troba creuada per alguns dics de pòrfir de diferent composició. Tenim els filons de roques de composició sienítica a monzodiorítica que formen cossos de geometria globular o dics d'escassa continuïtat lateral, també pòrfirs àcids principalment monzogranítics i quarsdiorítics i en menor abundància granítics, sienogranítics, granodiorítics i diorítics, amb orientació principalment NE-SW.

Seguint el riu Congost, i el que esdevindrà en la seva època la via romana des de Semproniana (potser l'actual Granollers) fins a Ausa (Vic) cap al nord, entrem en una heterogeneïtat de components litogeològics a les dues bandes del riu Congost. A la banda est del riu tenim calcoesquistes i calcàries argiloses grises i groguenques, així com granits porfírics. Més cap a l'est, i formant la falda oest del massís del Montseny, tenim dos grans formacions de cornubianites, pissarres i pissarres satinades amb intercalacions de bancs poc potents de quarsita i roques carbonatades. Constitueix el tram superior de la sèrie metasedimentària de les Guillerries, que aflora també en l'últim tram del riu Besòs.

A la banda oest del riu Congost ens trobem amb els Cingles de Bertí i una litologia més homogènia. A la vora d'aquest accident físic i al costat del riu Congost ens trobem amb una sèrie alternant de gresos silícis de gra fi i argiles vermelles amb intercalacions de nivells de conglomerats i un contingut important en miques. En la mateixa línia ens trobem amb una sèrie litològica de dolomies de gra fi seguides de bancs de calcàries dolomítiques ben estratificades, amb fucoïdes i, esporàdicament, nòduls de sílex (Triàsic mitjà-superior). A sobre dels Cingles de Bertí i cap a l'oest trobem una gran extensió de margues blaves fossilíferes amb limotites vermelles. Aquestes margues tenen un aspecte característic i són més sorrenques cap a l'est. Dins aquesta unitat cartogràfica s'intercalen nivells de gresos amb ciment esporític, calcàries bioclàstiques, margues grises i, ocasionalment, conglomerats a la base.

Hidrogràficament, la comarca del Vallès Oriental està ben beneficiada amb diverses rieres com la del Tenes, Cànoves, Caldes o Mogent que seran afluents de rius una mica més grans com el Congost i el Besòs. Aquestes rieres i rius seran els camins i vies de pas que travessaran les serralades i línies de muntanya, com a exemple el Besòs i la Tordera per a la Serralada Prelitoral.

El clima d'aquesta àrea es mou entre el de tipus mediterrani litoral i el mediterrani de muntanya mitjana, dins la zona del Montseny. Els hiverns acostumen a ser suaus, no gaire freds i una mica humits, amb els estius calorosos i secs.

Pel que fa a la flora de la comarca del Vallès Oriental, la trobem representada en el següent esquema de la distribució de la superfície arbrada comarcal ocupada per les diferents espècies (figura 4). La superfície corresponent a cada espècie s'ha determinat a partir del nombre d'estacions on l'espècie és dominant. A la dreta trobem el nombre de peus (en milers) de les diferents espècies. Les existències s'han determinat a partir de totes les estacions on és present l'espècie.

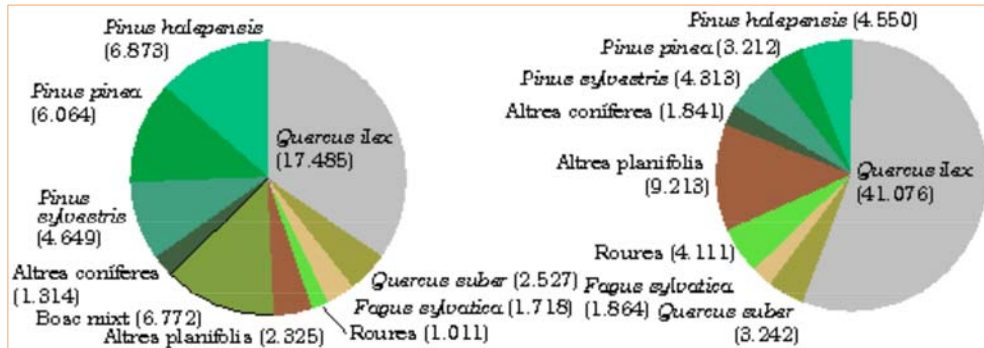

Fig. 4. Flora arbòria del Vallès Oriental. (S.I.G. del departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya)

A destacar que en superfície arbrada, el Pinus halepensis i el Pinus pinea són força representats, mentre que en el nombre de peus és el Quercus ílex (alzina) el que es troba sobrerrepresentat, deixant a la resta en menys de la meitat i força igualats respectivament.

Síntesi històrica i antecedents arqueològics

L'orografia vallesana ha ocasionat que, des de la prehistòria, aquesta plana fos utilitzada com a via de pas paral·lela al litoral i de comunicació entre l'interior i la costa. Per aquest motiu s'hi traçaren el pas de la Via Augusta i altres vies principals (tot seguint rutes usades ja anteriorment pels pobles autòctons), i també fou una de les zones més ràpidament romanitzades de la península.

Els primers establiments romans del Vallès daten de finals del segle II aC tot i que la majoria es situen cronològicament al segle I aC. Es concentren en tres àrees principals: la vall del Mogent, la vall del Tenes i la vall del Congost, zones al·luvials extremadament aptes per l'agricultura.

Actualment, mercès als treballs realitzats a la zona en els darrers seixanta anys, es pot dir que el procés de romanització fou molt intens des d'època republicana. Del segle II aC destaquen vil·les de fundació itàlica com can Martí, a Samalús o can Santa Digna i la Bòbila Ramoneda a les Franqueses del Vallès. Del segle I aC destaquen les vil·les de Can Terrers (La Garriga), de can Berengueret (Samalús) o can Bertran (Les Franqueses del Vallès). Durant l'època imperial el nombre de jaciments s'incrementa considerablement, amb la creació de nombroses villae i vicus de nova planta com Santa Maria de Llerona a les Franqueses del Vallès, el Pedró i ca n'Illa a la Garriga o can Llivants a Samalús. El nombre de vil·les documentades en època baix – imperial és inferior, fet que podria indicar un retrocés del poblament.

L'ocupació romana del municipi de La Garriga s'articula a l'entorn de la via romana que travessa la vall del Congost. L'elaboració de l'inventari del patrimoni arqueològic del municipi va permetre documentar un total de 35 jaciments romans. Aquests tendeixen a ocupar les zones planeres i les cotes baixes, a tocar amb la via esmentada. D'aquests jaciments només les vil·les de Can Terrers i Can Noguera han estat excavades parcialment en els últims anys.

La vil·la de Can Terrers, és una de les que presenta una pervivència cronològica més àmplia. Els materials més tardans que han proporcionat les excavacions s'adscriuen als segles IV i V dC. Això no obstant, diversos autors han destacat la possibilitat d'una ocupació visigòtica que enllaçaria amb el període alt – medieval documentat a través de l'ermita romànica de Santa Maria del Camí. (MAURÍ, J. 1949).

Pel que respecta a la població actual, el primer document amb referències de La Garriga és del 966 i ja el 1397 el poblament tenia prou importància per rebre el títol de Batllia. Des de l'edat mitjana, el poble constitueix un centre destacat en el camp de la producció agrícola i un actiu nucli artesanal, amb diferents veïnats. Un dels veïnats que es documenten abans de 1348 al terme de La Garriga és el veïnat dels Banys, al qual se li dona aquest nom per la seva situació a la rodalia de la deu termal a través del carrer dels Banys fins arribar a la Plaça Santa Elisabet. I ja en època medieval, un altre d'aquests veïnats que apareix a la documentació és el de Sant Macari, a la zona que es troba afectada pel present projecte de remodelació.

Segons la informació documental recollida per en Jaume Oliver, les primeres referències escrites sobre l'existència d'uns banys comencen arran de la transferència dels dominis del cavaller Romeu de Congost al canonge garriguenc Pere de Noguera l'any 1282. La Pia Almoïna succeí el canonge Pere Noguera l'any 1316 i poc després va establir una peça de terra 'en lo lloch dit banys'. El 1326 apareix el primer document dels arxius locals que fa referència als mateixos banys en la confirmació per part del monestir de Santa Anna de Barcelona al garriguenc Pere de Pujol d'una terra (*'in torrente qui discurrit in balneis sive bayns dicte parrochie'*).

La presència de la deu termal i dels primers banys va impulsar la creació d'un nucli de cases, de les quals es té constància a partir de 1317 (*'duo solia domorum'*) i 1329 (*'peciam terre cum domibus in ea constructis'*). Durant el segle XIV les cases es van anar fent més nombroses fins a configurar un petit veïnat dotat de plaça ('Plasa dels Bayns', any 1397) que a principis del segle XV ja era conegut com a 'pobla dels banys' ('la pobla dels banys de Sent Steva de La Garriga', any 1405). La "pobla" també era coneguda amb el nom de "sagrera" (*'sacraria ipsius parrochie Sancti Steffani'*, any 1485), pel fet de trobar-se a la rodalia immediata de la capella de Sant Macari, construïda per Maria Serra, tinent del primer hospital de banys garriguenc, l'any 1364.

Dues d'aquestes cases van estar dotades de banys. La primera fou la casa de banys dels barcelonins Serra, documentada a partir de l'any 1347, en l'emplaçament dels quals es va construir després el mas Caselles que l'any 1466 va incorporar les cases amb els banys. Una altra fou la de Can Mallol, bastida a partir de l'establiment que l'any 1400 el rei Martí I va fer a Pere Mallol de les aigües sobrants de l'hospital i casa de banys dels Serra. El conjunt dels banys, farga, trull i cas del mas Caselles, el conjunt de Can Mallol i la resta de cases, hostals i obradors que van proliferar durant el segle XVI van fer créixer el nucli cap al nord seguint el

camí ral. A mitjans del segle XVI ja es diferencien clarament 'lo carrer de La Garriga e la plaça del mateix poble' (any 1562).

No fou però fins el segle XIX en que el potencial termal i l'arribada del ferrocarril (1875) es van conjurar per forjar el poble actual. A cavall de la indústria balneària, La Garriga esdevé un punt d'atracció per l'estiueig de la burgesia barcelonina, qui deixa la seva empremta amb la construcció de nombroses cases modernistes i noucentistes. Ja al segle XX la població segueix el seu creixement impulsat, ara, per indústries com la fusta i el tèxtil i per l'arribada de nous residents procedents de la conurbació de Barcelona.

Elements protegits

L'espai que ens ocupa es troba proper als límits de protecció de diversos elements patrimonials, establerts pel Pla Especial de Protecció del Patrimoni (PEPP) de La Garriga.

➤ **Via Romana (Codi A44). Protecció Jaciment.**

El camí del Congost constitueix un dels eixos de comunicació més importants de la comarca. Pertany a un pas natural que comunica Barcelona amb Vic, aprofitant els passos del Congost i del Besòs. Està ampliament documentat en època medieval, però és possible que funcionés amb molta anterioritat, essent possible que ja fos utilitzat en època ibèrica. En època romana ja se li hauria donat una major funcionalitat, tal i com demostren la gran quantitat de jaciments que el voregen.

➤ **Vil·la romana de Can Terrers (Codi A35). Protecció jaciment.**

La vil·la romana de Can Terrers es troba a la part més elevada d'una terrassa fluvial delimitada al nord pel torrent de Malhivern i al sud pel torrent de Can Grau, a l'est de la carretera N-152 de Granollers a La Garriga. Amb notícies des de l'any 1870, s'hi ha realitzat diverses intervencions arqueològiques que han permès identificar una gran i important vil·la romana fundada al segle IaC i abandonada al segle VdC, edificada al costat de la via d'Auso a Barcino, es coneix un *balneum* actualment visitable, i altres edificis relacionats amb tasques agropecuàries (elaboració de vi, rentat,...).

- **Veïnat de Santa Maria del Camí (Codi A70). Espai d'expectativa arqueològica/paleontològica.**

Es trobava a la immediata rodalia de la capella homònima, segurament seguint el camí ral que discorria a tocar de les parets del temple. Vistes des de l'interior del mas Terrers, les cases del veïnat quedaven a la banda de migdia de l'església. La primera referència de l'existència d'un assentament relacionat amb la capella és l'any 1251, quedant abandonades a partir de la Pesta Negra, no havent constància de que les cases es tornessin a habitar. Possiblement les seves runes van ser incorporades a Can Terrers, que experimentà un gran creixement a partir de la Baixa Edat Mitjana.

- **Necròpolis de la vil·la romana de can Terrers (Codi A54). Protecció Jaciment.**

Es situa al sector occidental de la vil·la romana del mateix nom, just on actualment es troben la masia de Can Terrers i la capella de Santa Maria del Camí i el seu entorn immediat. Es tenen referències a l'aparició de diverses sepultures aparegudes al llarg del segle XX, però no se'ls pot atribuir una cronologia concreta.

Antecedents arqueològics

A part de les intervencions realitzades al jaciment de la vil·la romana de Can Terrers, molt a prop de l'àrea objecte de control, a l'altre banda del torrent de Malhivern, es van dur a terme dues campanyes de control arqueològic a la finca de Santa Maria de Can Terrers.

-L'any 2006, es realitzà la documentació dels perfils d'una rasa ja efectuada, en la qual semblava haver-se identificat restes d'enterraments, relacionables amb la capella, i un fragment d'*opus sigininum*. Tanmateix, aquest fragment resultà trobar-se en posició secundària, reaprofitat per fer de paret d'un col·lector que desguassa al torrent, i les restes òssies corresponien a dos cavalls de la masia que havien estat inhumats en època contemporània (CHORÉN, J. 2006).

-L'any 2007, es realitzà una nova intervenció de control dels treballs de remodelació del pati interior de Santa Maria de Can Terrers, els resultats de la qual també foren negatius, detectant-se tant sols restes d'estructures contemporànies de la pròpia masia (CASTELLÀ, A. 2007).

Metodologia

Degut a les característiques de l'obra, es va dur a terme un control arqueològic de les obres de rebaix del subsòl, per tal de detectar la presència o no de restes arqueològiques, paleontològiques o patrimonials.

En cas d'haver-ne localitzat, aquestes s'haurien documentat oportunament, prèvia notificació als serveis territorials del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya. Aquesta documentació hauria pogut comportar l'excavació de les restes arqueològiques aparegudes, la qual s'hauria realitzat seguint la metodologia corresponent.

Desenvolupament dels treballs arqueològics

El 9 de maig de 2016 s'ha dut a terme un control arqueològic en una parcel·la ubicada als terrenys de Santa Maria de Can Terrers, a la població de La Garriga.

El projecte per a la instal·lació de serveis d'aigua potable pel futur aparcament d'autocaravanes, ha comportat la realització d'una rasa de 160m de longitud, 0,40m d'amplada i una profunditat de 0,60m.

Els treballs es van executar en una sola jornada, executant-se el rebaix amb una màquina giratòria de cadenes, tipus bobcat, amb pala de 40cm d'amplada, afectant tan sols a la capa vegetal del terreny.

Durant tot el tram rebaixat de la rasa, d'uns 160 metres de longitud, no es va localitzar cap estrat i/o estructura arqueològica, així com restes patrimonials.

Conclusions i interpretació

El present control arqueològic preventiu s'ha desenvolupat en una parcel·la ubicada als terrenys de Santa Maria de Can Terrers, a la població de La Garriga.

L'espai que ens ocupa es troba proper als límits de protecció de diversos elements patrimonials, establerts pel Pla Especial de Protecció del Patrimoni (PEPP) de La Garriga. Molt a prop de la zona d'intervenció es troba la vil·la romana de Can Terrers, on s'hi ha realitzat diverses intervencions arqueològiques que han permès identificar una gran i important vil·la romana fundada al segle I dC i abandonada al segle V dC, edificada al costat de la via d'Auso a Barcino.

En aquest espai s'ha dut a terme el seguiment arqueològic dels rebaixos de terres necessaris per a l'execució del projecte per a la instal·lació de serveis d'aigua potable pel futur aparcament d'autocaravanes. Els treballs realitzats han consistit en el rebaix d'una rasa de 160m de longitud, 0,40m d'amplada i una profunditat de 0,60m.

Al llarg del control arqueològic no es va documentar restes arqueològiques o patrimonials de qualsevol tipus, pel que el resultat arqueològic de la present intervenció ha estat negatiu.

Afectació arqueològica

Degut a la no aparició de restes arqueològiques o patrimonials de qualsevol tipus, no es pot parlar de cap tipus d'afectació de tipus arqueològic.

Bibliografia

- BARBERÀ, J. I PASCUAL, R (1973): *La villa romana de can Terrés (La Garriga)*, Información Arqueológica, núm. 12: 152-153.
- CARANDINI, A. (1997): *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica*. Editorial Crítica. Barcelona.
- CASTELLÀ, A. (2007): *Control arqueològic a Santa Maria del Camí La Garriga, Vallès Oriental (febrer de 2007)*. Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya.
- CHORÉN, J (2006): *Control arqueològic als entorns de Santa Maria del Camí, Can Terrers La Garriga, Vallès Oriental (juny - agost de 2006)*. Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya.
- CHORÉN, J; AGUILAR, C. (2006): *Control arqueològic als C/Banys, C/Sancho Marraco, C/Cast Oliver de La Garriga, Vallès Oriental (juliol - agost de 2006)*. Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya.
- ESTRADA, J. (1955): *Síntesis arqueològica de Granollers y sus alrededores*. Museu de Granollers.
- ESTRADA, J. (1969): *Vias y poblamientos romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona*. Barcelona: Comisión de Urbanismo.
- ESTRADA, J (1985): *Prehistòria Historia Antiga del Vallès*. Curset d'Història Local. Granollers.
- ESTRADA, J (1990): *Repertori de peces i jaciments arqueològics de la Garriga (Vallès Oriental)*, notes inèdites.
- ESTRADA, J. (1993): "Granollers a l'antiguitat". *Revista del Vallès*. Ed. Tarafa. Granollers.
- ESTRADA, J.; VILLARONGA, L. (1967): *La "Lauro" monetal y el hallazgo de Cànoves a Ampurias*, núm. XXVIII. Barcelona. (Barcelona). Barcelona.
- GONZÁLEZ, R.; MARTÍNEZ, P. (2003): *intervenció arqueològica efectuada al jaciment de can Terrers, octubre - novembre 2002 la garriga, Vallès oriental*. Sant Esteve de Palautordera. Informe inèdit dipositat a l' Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya).
- GONZÁLEZ, R.; SALVADÓ, I. (2006): *Intervenció arqueològica a la vil·la romana de Can Terrers (La Garriga, Vallès Oriental) novembre 2002 i juliol 2003*. Memòria inèdita dipositada a l' Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya).
- HARRIS, E. (1991): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Editorial Crítica. Barcelona.
- MAURI, J. (1949): *Història de la Garriga*. Volum I. Editorial Romagraf S.A. L'Hospitalet de Llobregat.

- ORRI, J.; TENAS, M. (1990): "Darreres intervencions a la vil·la romana de can Terrés". *Lauro*, Revista del Museu de Granollers.
- PALLÍ, F. (1985): *La Via Augusta en Catalunya*. Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona.
- PÀMIES, A.; PARDO, J. (1987): *La vil·la romana de can Terrés (La Garriga)*, Jornades Internacionals d'Arqueologia Romana. Granollers.
- PARDO, J. (1984): *Excavacions a la vil·la romana de can Terrés (La Garriga)*. Campaña 1983. Museu de Granollers, Àrea d'Arqueologia.
- PASCUAL, R. (1976): *La Villa Romana de Can Terrés (La Garriga)*, Información Arqueológica, núm. 20-21: 66-67.
- PASCUAL, R. (1977): *Las termas de can Tarrés (La Garriga)*, Información Arqueológica, 25.
- RIBA, O.; BOLÒS, O.; PANAREDA, J.; NUET, J.; GONZÀLVES, J. (1979): *Geografía física dels Països Catalans*. Ed. Ketres. Barcelona.
- RODÀ, I.; MARTÍN, A.; VELASCO, C.; ARCOS, R. (2005) " Personatges de *Barcino* i el vi laietà" . *Quaderns d'arqueologia i història de la ciutat de Barcelona* , Època II, nº 01. Ed. Museu d'Història de la Ciutat, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona. Barcelona.
- SALVADÓ, I.; CHORÉN, J. (2005): *Intervenció arqueològica a la vil·la de can Terrers (La Garriga, Vallès Oriental)* Memòria inèdita dipositada a l' Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya).
- VILA, L.; CHORÉN, J. (Inèdit): Inventari del Patrimoni Arqueològic pel Pla Especial de Protecció del Patrimoni de La Garriga.
- VILA, L.; TENAS, M. i OLIVERAS, I. (1993): *El Patrimoni Arqueològic de la Garriga*. Contrapunt Monografies. Editorial Rourich, Sant Cugat del Vallès.
- VILA, L.; TENES, M. (1995): *Campaña de prospecció i excavació a la vil·la de can Terrers (La Garriga, Vallès Oriental)* Memòria inèdita dipositada a l' Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya).
- ZABALA, M.; JORDÁN, A. (2007): *Can Noguera sector est (La Garriga, febrer 2007)* Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- www.mediambient.es/sig
- www.icc.cat

Annexos

Annex 1

Documentació fotogràfica

Índex de fotografies

- Foto 1. Vista de l'inici de la rasa
- Foto 2. Vista de detall del rebaix de la rasa
- Foto 3. Vista de detall del rebaix de la rasa
- Foto 4. Vista general del final d'un tram de la rasa
- Foto 5. Vista del rebaix de la rasa
- Foto 6. Vista del rebaix de la rasa
- Foto 7. Vista del rebaix de la rasa
- Foto 8. Vista del rebaix de la rasa
- Foto 9. Vista general del final d'un tram de la rasa

Foto 1. *Vista de l'inici de la rasa.*

Foto 2. *Vista de detall del rebaix de la rasa.*

Foto 3. *Vista de detall del rebaix de la rasa.*

Foto 4. *Vista general del final d'un tram de la rasa.*

Foto 5. *Vista del rebaix de la rasa.*

Foto 6. *Vista del rebaix de la rasa.*

Foto 7. Vista del rebaix de la rasa.

Foto 8. Vista del rebaix de la rasa.

Foto 9. Vista general del final d'un tram de la rasa.

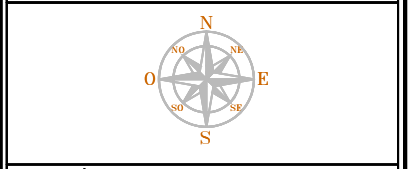
Annex 2

Planimetries

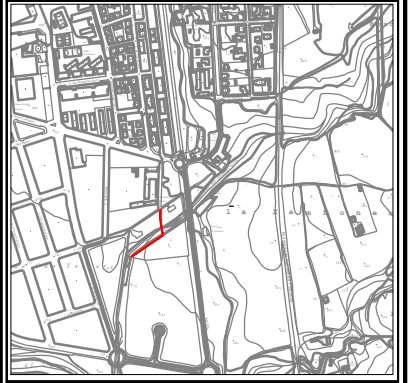

Índex de plànols

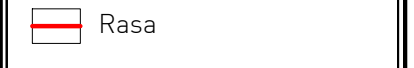
- 1- Plànol de localització E: 1/2000. A3
- 2-Planta de situació E: 1/500. A3

UBICACIÓ

LLEGENDA

INTERVENCIÓ

Control arqueològic dels treballs d'instal·lació de serveis del parc d'autocaravanes de Santa Maria de Can Terrers. (La Garriga, Vallès Oriental).

TÍTOL

Plànol de localització

DIRECTOR

Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA

Markary García Álvarez

Nº EXPEDIENT

470 K121 N-314-2016/1-15793

DATA

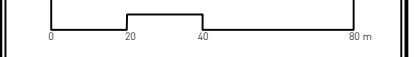
Maig 2016

BASE TOPOGRÀFICA

ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA

1:2000

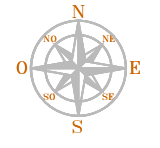
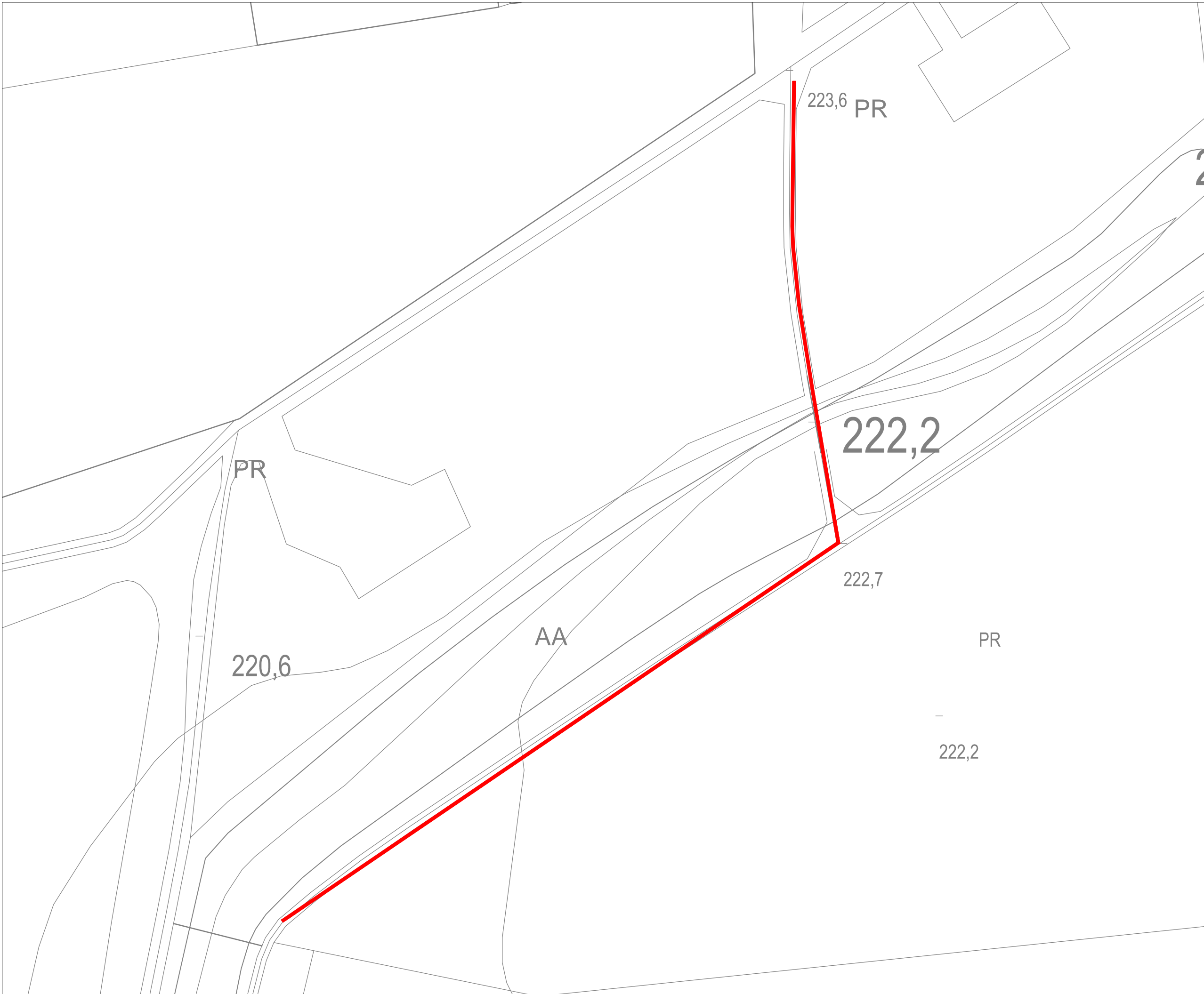

NÚM

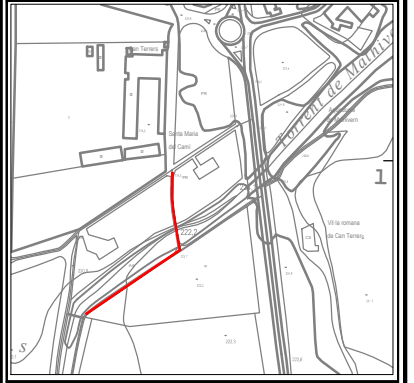
1

CLIENT

Ajuntament de La Garriga

UBICACIÓ

LLEGENDA

INTERVENCIÓ

Control arqueològic dels treballs d'instal·lació de serveis del parc d'autocaravanes de Santa Maria de Can Terrers. (La Garriga, Vallès Oriental).

TÍTOL

Planta de situació

DIRECTOR

Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA

Markary García Álvarez

Nº EXPEDIENT

470 K121 N-314-2016/1-15793

DATA

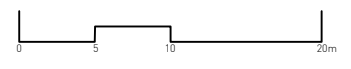
Maig 2016

BASE TOPOGRÀFICA

ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA

1:500

NÚM

2

CLIENT

Ajuntament de La Garriga